

Opbouwwerk in tijden van COVID-19

Onderzoek naar uitdagingen en nieuwe strategieën voor het opbouwwerk in tijden van COVID-19 en 1,5 meter samenleving

Samenlevingsopbouw en het werk van opbouwwerkers staan sterk onder druk door COVID-19 en de daaraan gerelateerde maatregelen. Dit roept de vraag op: Wat zijn de (on)mogelijkheden van opbouwwerk ten tijde van een pandemie? Hoe krijgt samenlevingsopbouw in tijden van fysieke isolatie vorm en hoe kan het opbouwwerk haar drie hoofdtaken - beschermen & versterken, stimuleren & ondersteunen, verbinden & beïnvloeden – in deze omstandigheden zo goed mogelijk vormgeven?

In het project Nieuwe regels, nieuwe mogelijkheden: Opbouwwerk in tijden van COVID-19, gingen we op zoek naar antwoorden op deze vragen. De ervaringen en de werkwijzen van opbouwwerkers in de provincie Limburg gedurende de pandemie vormden de basis voor de onderstaande adviezen voor opbouwwerk ten tijde van een pandemie:

- Gebruik de discretionaire ruimte en voer in gemeenten en organisaties een gesprek over gezondheidsrisico's van professionals en bewoners enerzijds, en de nood om de wijk in te gaan anderzijds. Bekijk daarbinnen welke vormen van contact met de wijk kunnen worden gefaciliteerd. Het verdient aanbeveling om opbouwwerkers deze overwegingen niet alleen te laten maken en ze ook niet van dat gesprek uit te sluiten.
- Gebruik bestaande en doorgaande sociale infrastructuur in de wijk om in contact te komen met bewoners: neem het flyereren of rondbrengen van buurtkrantjes over of doe het samen met bezorgers.
- Zet ludieke activiteiten 'op afstand' in om zelf in contact te blijven, maar ook om het contact tussen bewoners onderling te faciliteren: voorbeelden hiervan zijn balkonbingo, voordeurverhalen, optredens organiseren.
- Verhelp nieuwe belemmeringen van buurtinitiatieven of buurtcontacten, zoals financiële onzekerheid of gebrek aan kennis over het veilig onderhouden van fysiek contact.
- Blijf gemeenschappen en burgers positief prikkelen met vragen als: Wat wil je? Wat kan er? Hoe zullen we dat realiseren?
- Blijf structurele vraagstukken signaleren en agenderen.
- Faciliteer en exploreer de digitale vaardigheden van de professionals.
- Geef vertrouwen en creëer ruimte voor het professioneel handelen van de opbouwwerkers.

Opbouwwerk is altijd beroep van de toekomst geweest (Dozy, 2008).

